

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/5/2022
Identifikačné číslo spisu:	7017200154
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7017200154.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu Ing. K. E., narodeného X. F. XXXX, Z., zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o., Vranov nad Topľou, Ulica 1. mája 1246, IČO: 47 245 034, proti žalovanej Ing. Dagmar Prividi, Košice, Komenského 26, IČO: 52 960 366, správkyni konkurznej podstaty úpadcu LIEHOFRUCT WHITE LADY, s. r. o. Levoča, Levoča, Pri Likérke 1, IČO: 31 710 891, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Irena Sopková, s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Dvořákovo nábrežie 7529/4E, IČO: 48 301 728, o určenie právneho dôvodu a výšky popretej pohľadávky, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 14Cbi/1/2017, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2022 č. k. 14Cbi/1/2017-85, takto

rozhodol:

Najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2022 č. k. 14Cbi/1/2017-85 v celom rozsahu z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) svojím rozsudkom z 12. mája 2022 č. k. 14Cbi/1/2017-85 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol tak, že prvým výrokom určil, že pohľadávka žalobcu vo výške 9 321,35 eura je oprávnená čo do právneho dôvodu a výšky a je pohľadávkou proti podstate v konkurznom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 4K/146/1999 (ďalej len „konkurzné konanie“) na majetok úpadcu LIEHOFRUCT WHITE LADY, s. r. o. Levoča (ďalej len „úpadca“; v texte slovo úpadca používané aj všeobecne ako legálne označenie). Druhým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanej.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 22. februára 2017 domáhal určenia, že pohľadávka žalobcu vo výške 9 321,35 eura je oprávnená, čo do právneho dôvodu a výšky a je pohľadávkou proti podstate v konkurznom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 4K/146/1999 na majetok úpadcu LIEHOFRUCT WHITE LADY, s. r. o. Levoča, ktorú odôvodnil tým, že si v konkurznom konaní prihláškou uplatnil pohľadávku proti podstate, ktorá mu vznikla z nákladov na správu, údržbu a zachovanie nehnuteľností (katastrálne územie O., pozemky evidované ako parcela č.

XXXX/X, XXXX, XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X a na nich postavené stavby so súpisnými číslami XXXX, XXXX, XXXX a XXXX), dane z nehnuteľností v celkovej výške 9 321,35 eura, ktorú mu Mesto O. ako výlučnému vlastníkovi nehnuteľností vyrubuje a ktorú uhradza od roku 2006. Správca konkurznej podstaty úpadcu poprel predmetnú pohľadávku z dôvodu, že daň z nehnuteľností je oprávnené Mesto O. vyrubiť správcovi konkurznej podstaty v tom prípade, ak nehnuteľnosti sú zapísané do podstaty a ich správu vykonáva správca a tiež, že doteraz jej Mesto O. nedoručilo platobný výmer, na základe ktorého by bola správkyňa povinná zapísať pohľadávku proti podstate. Z priloženého listu vlastníctva je zrejmé, že sú na ňom zapísané nehnuteľnosti vrátane stavieb, o ktorých nebolo zatiaľ súdom právoplatne rozhodnuté.

3. Krajský súd považoval za zásadnú spornú právnu otázku, či daň z nehnuteľností vo výške 9 321,35 eura, ktorú zaplatil žalobca ako vlastník nehnuteľností správcovi dane v rokoch 2006 až 2016, je pohľadávkou proti podstate, ktorej súčasťou tieto nehnuteľnosti v predmetnom období boli.

4. Krajský súd vychádzal zo zistených skutočností, že nehnuteľnosti boli v rozhodnom období rokov 2006 až 2016 zapísané do konkurznej podstaty úpadcu, pričom žalobca platil za ne daň z nehnuteľností, pričom však žalobca s nimi nemal možnosť nakladať a ani z nich získať pre seba akýkoľvek osoh alebo úžitok; na príslušnom liste vlastníctva je totiž poznámka o zákaze nakladania s nehnuteľnosťami a z dôvodu zmeny územného plánu mesta nebolo žalobcovi povolené využívať tieto nehnuteľnosti na ním zamýšľané podnikateľské zámery. Žalobca v konaní tvrdil, že nehnuteľnosti sú v schátranom stave.

5. Krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 159 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „DP“) koná správca konkurznej podstaty za daňový subjekt v čase od vyhlásenia konkurzu do jeho zrušenia, pričom sa na správcu vzťahujú ustanovenia DP, ako aj zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 582/2004 Z. z.“). Správca tak plní povinnosti, ktoré inak prináležia úpadcovi (daňovému dlžníkovi), ak súvisia v nakladaní s majetkom patriacim do konkurznej podstaty, vrátane povinností podľa predpisov o daniach. Správu nehnuteľností mala teda vykonávať žalovaná ako správkyňa úpadcu.

6. Krajský súd považoval predmetný stav, kedy za nehnuteľnosti za daných okolností platil žalobca, neprijateľný z hľadiska logiky, spoločnosťou akceptovaných zásad a princípov, pričom opačný výsledok by bol v rozpore s poslaním a účelom zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) aj s ustanoveniami DP. Obsah vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam bol za rozhodné obdobie de facto prázdny. Užívanie nehnuteľností a požívanie pôžitkov z nich je len iluzórne. Záver, že pohľadávka žalobcu nie je pohľadávkou proti podstate v konkurznom konaní by poškodzoval žalobcu a zvýhodňoval žalovanú na jeho úkor takým spôsobom, ktorý by sa priečil spravodlivému riešeniu veci. Krajský súd uzavrel, že jeho rozhodnutím sa docieľi, že pohľadávka žalobcu bude môcť byť uspokojená v konkurznom konaní, čo považuje za súladné s požiadavkou rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami, keďže žalobca platil daň z nehnuteľností, ktoré tvorili konkurznú podstatu úpadcu.

7. Vo vzťahu k nevyhoveniu žiadosti žalovanej o odročenie pojednávania nariadeného na 12. mája 2022 krajský súd poukázal na právnu úpravu ustanovujúcu výnimky, kedy možno od advokáta, na ktorého strane je prekážka, spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní dal zastúpiť iným zástupcom [§ 183 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pozn.]. V prvom prípade ide o situáciu, ak existencia dôvodov na odročenie pojednávania nastala krátko pred pojednávaním, teda že objektívna prekážka na strane advokáta nastala deň predchádzajúci alebo v deň termínu pojednávania a nebolo tak možné, aby si advokát, na základe substitučného plnomocenstva ustanovil zástupcu. Krajský súd mal za to, prekážka na strane advokátky žalovanej nenastala krátko pred pojednávaním, keďže táto bola práceneschopná už k 30. aprílu 2022, pričom o odročenie požiadala až 9. mája 2022. V druhom prípade ide o situáciu, ak advokát preukáže súdu, že strana odôvodnene trvá na zastúpení týmto advokátom. V prejednávacom prípade žalovaná nielenže nepreukázala, ale ani netvrdila špecifické okolnosti sporu alebo osoby jej advokátky. Práve odôvodnené trvanie na zastúpení advokátom

má spočívať najmä v určitých špecifikách, ako je napr. dĺžka trvania sporu (v danom prípade pojednávaníu predchádzalo iba doručenie žaloby a vyjadrení podľa § 167 CSP), osobitná špecializácia advokáta a pod. V tejto súvislosti poukázal krajský súd aj na právnu úpravu obsiahnutú v § 89 CSP a § 16 ods. 1 až 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 586/2003 Z. z.“).

8. Proti napadnutému rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V rámci odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v prvom rade namietala konštatovanie súdu, že nejde o prekážku krátko pred pojednávaním, ak práceneschopnosť advokátky trvala k 30. aprílu 2022 a o odročenie pojednávania požiadala až 9. mája 2022, nakoľko toto je v rozpore s priloženým lekárskeym potvrdením. Zdôraznila, že advokátka nemohla vedieť, či k 9. máju 2022 ošetrojúci lekár nariadi ďalšiu práceneschopnosť alebo rozhodne o jej ďalšom netrvaní. Preto sa advokátka daného dňa podrobila lekárskej kontrole, pričom ošetrojúca lekárka skonštatovala ďalšie trvanie práceneschopnosti. V druhom rade namietala vo vzťahu k argumentácii krajského súdu o absencii preukázania a zároveň tvrdenia špecifických okolností, na ktorých podklade má spočívať skutočnosť, že sporová strana odôvodnene trvá na zastúpení advokátom. Vyjadrila pochybnosť, že by si mohla za dva dni ustanoviť iného advokáta, či koncipienta, ktorý by sa vedel zodpovedne pripraviť na pojednávanie v takejto konkurznej a daňovej veci, ak 9. mája 2022 advokátka zistila, že sa nemôže pojednávania zúčastniť pre práceneschopnosť a pretrvávajúce zdravotné problémy. Podľa názoru žalovanej preto súd konal v rozpore s § 183 CSP.

9. V rámci odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP označila konštatovania súdu (odsek 32. a 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku, resp. odsek 4. až 6. odôvodnenia tohto rozhodnutia), ako aj samotný napadnutý rozsudok za rozporné so zákonom o dani z nehnuteľnosti (pravdepodobne má na mysli zákon č. 582/2004 Z. z., pozn.) a so ZKV. Výtýkala, že nie je zjavné, na základe akého právneho titulu má správca konkurznej podstaty (uviedla správca dane, ale z obsahu a logiky veci vyplýva, že mala na mysli správcu konkurznej podstaty, pozn.) uhradiť vlastníčkovi nehnuteľnosti na základe prihlášky proti podstate daň, ktorú vlastníč uhradil na základe platobného výmeru doručeného správcom dane. Bez ohľadu na to, či na príslušnom liste vlastníctva je zapísaná obmedzujúca poznámka, správca dane vyrubí daň vlastníčkovi nehnuteľnosti. Poukázala na to, že správcovi konkurznej podstaty nebola nikdy vyrubená daň z nehnuteľnosti, on nikdy nepodal daňové priznanie a ani ho nemôže podať za iný subjekt ako za úpadcu, v tomto prípade za žalobcu, ak v rozhodnom čase bol vlastníkom nehnuteľností žalobca. Za prejav ľubovôle, prekvapivé a rozporné so zákonom, žalovaná označila tvrdenie krajského súdu, že žalobca bol obmedzený vo svojom vlastníctve pri užívaní nehnuteľnosti na základe zapísanej poznámky správcu a je nespravodlivé od neho požadovať zaplatenie dane, keď nemohol tak vyvíjať svoju podnikateľskú činnosť.

10. Žalovaná tiež namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Krajský súd sa nevysporiadal s podstatnými skutočnosťami, ktoré žalobca (zrejme má byť správne žalovaný, pozn. súdu) uviedol vo svojom vyjadrení; súd len uviedol, že ďalšie argumenty považoval za nerozhodné, bez potreby sa nimi zaoberať. Navyše mala za to, že je omylom súdu jeho tvrdenie, že nehnuteľnosti boli zapísané do súpisu konkurznej podstaty. Toto je v rozpore so súpisom podstaty, ktoré si dokonca súd nevyžiadal a uveril tvrdeniu žalobcu.

11. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu vo vzťahu k neodročeniu pojednávania uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalovanej o danosti odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Poukázal na to, že žalovaná sa dozvedela o pojednávaní nariadenom na 12. máj 2022 už 4. apríla 2022, ale až 9. mája 2022 požiadala o jeho odročenie, pričom práceneschopnosť právnej zástupkyne žalovanej začala zrejme skoršie ako 30. apríla 2022. V čase od 4. apríla 2022 do 9. mája 2022 mala predsa aj žalovaná aj jej právna zástupkyňa dostatočný priestor na to, aby si zabezpečili substitúta na právne zastúpenie žalovanej na tomto pojednávaní. Žalovaná ani jej zástupkyňa tak nehládali spôsoby ako

zabezpečiť alternatívne zastúpenie žalovanej, ale po 12. máji 2022 začali hľadať dôvody, pre ktoré to „nemohli zabezpečiť“. Otázkou podľa žalobcu ostáva aj to, prečo nepodala zástupkyňa žiadosť o odročenie pojednávania už skoršie, ale nechala si to na čas tri dni pred pojednávaním.

12. Vo vzťahu k uplatnenému odvolaciemu dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP žalobca uviedol, že súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie, správne a vyčerpávajúco zistil skutkový stav veci (predmetu konania) a tento správne právne posúdil. Mal za to, že tam, kde žalovaná tvrdí rozpor napadnutého rozsudku s jednotlivými zákonmi, ide o nepreskúmateľnú námietku, keďže neuviedla konkrétne ustanovenia. Tiež nie je možné z odvolania zistiť, s akým podaním žalovanej sa súd nevysporiadal. Čo sa týka spochybnenia zápisu nehnuteľností do súpisu podstaty zo strany žalovanej, žalobca uviedol, že toto je v rozpore s jej vlastným vyjadrením z 24. mája 2017: „Na základe tohto rozsudku platí, že predmetné nehnuteľnosti správca správne zapísal do súpisu konkurznej podstaty a v ďalšom konaní je oprávnený ich speňažiť.“

13. Krajský súd doručil žalovanej vyjadrenie žalobcu k odvolaniu a vyzval ju vyjadriť sa k nemu v lehote 10 dní od doručenia výzvy. Vyjadrenie bolo spolu s výzvou doručené žalovanej 15. júla 2022, pričom jej vyjadrenie bolo súdu doručené elektronickými prostriedkami 2. augusta 2022, teda po súdom určenej lehote. Z uvedeného dôvodu naň nebude Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) prihliadať. Hoci sa k danému vyjadreniu žalovanej na výzvu krajského súdu žalobca vyjadril v súdom určenej lehote, nebude naň prihliadať, keďže neprihliada na podanie žalovanej, ku ktorému sa žalobca vyjadroval.

14. Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 34 ods. 3 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) stranou sporu, v neprospech ktorej bol napadnutý rozsudok vydaný (§ 359 CSP), proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (in contrario § 385 ods. 1 CSP), viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP) a skutkovým stavom zisteným krajským súdom (§ 383 CSP), dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť [§ 389 ods. 1 písm. b) CSP] a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

15. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Neodročenie pojednávania

16. Pojednávanie je fázou civilného procesu, v ktorej dochádza k realizácii práva strany sporu na prerokovanie veci v prítomnosti jej advokáta. Vyplýva to najmä z § 89 ods. 1 v spojení s § 183 ods. 2 prvá veta CSP, ktoré sú v zmysle čl. 3 ods. 1 CSP vykladané v súlade s čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ako aj s čl. 12 a čl. 13 ods. 1 CSP. K zásahu do tohto práva môže dôjsť postupom, ktorým by súd neodročil pojednávanie, hoci sú na to dané dôvody. Ako vyplýva z odvolania, žalovaná má za to, že krajský súd v tomto prípade nepostupoval v súlade s § 183 CSP, pričom s dôvodmi, na ktorých súd založil svoj postup, nesúhlasí.

17. Z jednotlivých ustanovení obsiahnutých v § 183 CSP vyplýva, že ak je strana zastúpená advokátom, na ktorého strane sú dôležité dôvody pre odročenie pojednávania, súd na návrh strany odročí pojednávanie, ak je daný ešte jeden predpoklad. Tento spočíva v nemožnosti súdu spravodlivo žiadať, aby sa advokát zastupujúci stranu nechal na pojednávaní zastúpiť. Ide výlučne len o dve okolnosti, a to buď že dôvody pre odročenie pojednávania nastali krátko pred pojednávaním, alebo že strana odôvodnene trvá na osobnom zastúpení advokátom, na strane ktorého sú dôležité dôvody pre odročenie pojednávania, čo však musí advokát preukázať. Tieto okolnosti majú povahu jediných výnimiek z pravidiel, že od advokáta možno spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom.

18. V konaní vyšlo najavo, že krajský súd nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie na 12. mája

2022 (č. l. 47). Na pojednávanie predvolal zástupkyňu žalovanej (špecifikovanú v záhlaví tohto rozhodnutia) v širšom ponímaní vystupujúcu v postavení advokátky (na účely zákona č. 586/2003 Z. z. ide o advokátsku kanceláriu, prostredníctvom ktorej poskytuje advokát právne služby). Predvolanie jej bolo doručené 4. apríla 2022 (doručenka k predvolaniu na č. l. 47). Lekár ošetrojúci zástupkyňu žalovanej sa 9. mája 2022 vyjadril, že táto nie je spôsobilá sa zúčastniť súdnych pojednávaní vzhľadom na jej zdravotný stav a jej pracovná neschopnosť naďalej trvá (č. l. 57), pričom už k 30. aprílu 2022 lekár potvrdil, že pracovná neschopnosť zástupkyne žalovanej trvá (č. l. 58). Listiny o týchto skutočnostiach doručila žalovaná krajskému súdu 9. mája 2022, kedy aj doručila návrh na odročenie pojednávania.

19. Krajský súd vychádzal z tej skutočnosti, že zástupkyňa žalovanej bola pracovne neschopná už k 30. aprílu 2022. Vzhľadom na použitú spojku „už“ je zrejmé, že krajský súd vychádzal aj z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. Samotná pracovná neschopnosť však neznamená, že sa príslušná osoba nemôže dostaviť na pojednávanie, a teda, že sa jedná o dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania. Rovnako to platí aj o vyjadrení ošetrojúceho lekára, že príslušná osoba sa nemôže dostaviť na pojednávanie. Hoci tieto môžu slúžiť k preukázaniu dôležitého dôvodu (R 31/95 a R 132/2014), súd musí posúdiť aj samotný zdravotný stav osoby, resp. ďalšie konkrétne okolnosti prípadu. Pri tom vychádza zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania návrhu na odročenie pojednávania (R 24/2016). Aby súd rozhodol o odročení pojednávania (na podklade návrhu strany), vyžaduje sa navrhnutie odročenia pojednávania, tvrdenie predpokladov pre odročenie pojednávania (dôležitý dôvod, pre ktorý sa príslušná osoba nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň, že od nej nemožno spravodlivo žiadať, aby sa nechala zastúpiť), ale aj ich preukázanie, aby návrh neostal len v rovine nepodložených tvrdení (3Cdo/167/2010 a 3Cdo/1/2016), ibaže by boli súdu známe aj bez tejto procesnej aktivity strany. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že súd sa môže spoliehať aj na dôvody uvedené v návrhu a na podklade nich rozhodnúť o odročení pojednávania. Ak by však dodatočne vyšlo najavo, že sa nejednalo o dôležité dôvody alebo tieto neboli dodatočne preukázané, mohol by v zmysle § 184 ods. 2 CSP rozhodnúť, že na ďalšie návrhy o odročenie pojednávania nebude prihliadať. K porušeniu procesného práva navrhujúcej strany by však došlo len vtedy, ak by súd napriek danosti predpokladov na odročenie pojednávania, tak neurobil, ako to vyplýva z § 183 ods. 4 a § 184 ods. 1 CSP.

20. Krajský súd však svoju argumentáciu nezaložil na absencii dôležitých dôvodov, pre ktoré sa zástupkyňa žalovanej nemohla dostaviť na pojednávanie, ale v konečnom dôsledku na dôvode, že nebol daný druhý predpoklad pre odročenie pojednávania, a teda že od zástupkyne žalovanej bolo možné spravodlivo žiadať, aby sa dala zastúpiť iným advokátom. Najvyšší súd považuje za správne konštatovanie krajského súdu, že prekážka na strane advokátky nenastala krátko pred pojednávaním. Toto platí nielen vzhľadom na to, že zástupkyňa bola pracovne neschopná už 30. apríla 2022, kedy bol ošetrojúcim lekárom vyhotovený preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti, teda 12 dní pred nariadeným pojednávaním. Tu treba vychádzať z tej skutočnosti, že z vyjadrenia ošetrojúceho lekára o nespôsobilosti zástupkyne zúčastniť sa pojednávaniu vyplýva, že sa jednalo o vyšetrenie na administratívne účely, a to pre účely súdu. Nevyplyva z neho, že by sa jednalo o iný zdravotný stav, pre ktorý už bola pracovne neschopná. Toto potvrdzuje aj žalovaná, keď tvrdí, že sa jednalo o lekársku kontrolu. Teda dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania nenastal krátko pred pojednávaním. Kľúčovým v tomto prípade je zdravotný stav, nie pracovná neschopnosť alebo vyjadrenie lekára. Zdravotný stav je dôvodom spôsobujúcim nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie, a tento je daný bez ohľadu na vyjadrenie lekára alebo lekárom uznanú pracovnú neschopnosť. Preto sa žalovaná nemôže úspešne brániť tým, že bolo na ošetrojúcom lekárovi, ako rozhodne o jej pracovnej neschopnosti v závislosti od zistení lekárskej kontroly. Najvyššiemu súdu je zrejmý aj bežný ľudský rozmer, kedy obvyčajne pri určitých chorobách je možné predpokladať ďalší vývin zdravotného stavu. Preto sa môže stať, že strana nenavrhuje odročenie pojednávania, pretože sa spolieha, že v čase nariadeného pojednávania sa bude môcť naň dostaviť. Tu však s poukazom na § 183 ods. 3 CSP vystupuje do popredia otázka včasnosti podania návrhu so zreteľom na možnosť predpokladania svojho vyvíjajúceho sa zdravotného stavu.

21. Najvyšší súd dodáva, že konštatovanie krajského súdu platí aj v prípade, ak by vyjadrenie

ošetrojúceho lekára z 9. mája 2022 malo preukazovať nový alebo zmenený zdravotný stav, teda iný dôležitý dôvod. Totiž toto bolo urobené 3 dni pred nariadeným pojednávaním (keďže sa nevie o aký zdravotný stav ide, súd nemal možnosť posudzovať aj včasnosť podania návrhu so zreteľom na možnosť predpokladania vyvíjajúceho sa zdravotného stavu). Dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania by tak nenastal krátko pred pojednávaním.

22. Nevyhnutným je posúdenie situácie, kedy dôvod na odročenie pojednávania nastal krátko pred pojednávaním. Túto treba vykladať v spojitosti so situáciou, kedy strana odôvodnene trvá na osobnom zastúpení advokátom, na strane ktorého je daná prekážka. V druhom prípade ide o okolnosti, ktoré osobitne zakladajú dôvodnosť osobného zastupovania strany doterajším zástupcom. Tieto sa môžu týkať najmä náročnosti veci, a to či už z pohľadu osobitosti aplikovanej právnej úpravy, alebo kvantitý skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, ako aj s tým spojenej náročnosti pojednávania. Takéto okolnosti majú nepochybne vplyv na čas, ktorý by nový zástupca, či už substitučne splnomocnený už zvoleným zástupcom, alebo splnomocnený priamo stranou, potreboval na prípravu. Veľičina času však v tomto ponímaní dotvára potrebu strany, aby ju zastupoval ten ktorý zástupca. V prvom prípade sa však veľičina času viaže priamo na dôvod, pre ktorý má byť pojednávanie odročené. Totiž, ak by dôvod nastal krátko pred pojednávaním, automaticky by odpadla relevantnosť druhej výnimky z konštrukcie o spravodlivej požiadavke na zastúpení advokáta iným zástupcom ako ďalším predpokladom pre odročenie pojednávania. Teda strana by nemusela odôvodňovať, prečo trvá na osobnom zastúpení zastupujúcim advokátom. Veľičina času tak v danom ponímaní vytvára priestor pre aplikáciu druhej výnimky. Preto ak z časového hľadiska nemožno pristúpiť k tomu, aby sa doterajší advokát dal zastúpiť alebo aby sa strana dala zastúpiť ďalším zástupcom, ktorého si zvolí, v rámci návrhu na odročenie pojednávania prichádza do úvahy už len preukázanie okolnosti, ktorá osobitne zakladá dôvodnosť osobného zastupovania strany doterajším zástupcom. V tomto prípade mohli k tomu žalovaná alebo jej zástupkyňa pristúpiť už od 30. apríla 2022 alebo aj od 9. mája 2022, pričom v prípade naposledy uvedeného dátumu sa jednalo len o 3 pracovné dni do začiatku nariadeného pojednávania.

23. Najvyšší súd má za to, že predmetnú dôvodnosť osobného zastupovania žalovanej jej doterajšou zástupkyňou nielenže nepreukázala, ale ani neuviedla dôvody, pre ktoré trvá na zastupovaní. Konštatovanie krajského súdu vo vzťahu k druhej výnimke tak možno považovať za správne. Totiž z § 183 ods. 2 CSP výslovne vyplýva, že advokát má preukázať, že strana ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení ním. Súd si nemôže domýšľať uvedené dôvody, ak tieto v návrhu absentujú. Najvyšší súd k tomu navyše uvádza, že z predmetného ustanovenia vyplýva, že samotná vôľa klienta, aby sa jeho advokát nedal zastúpiť iným advokátom v zmysle § 16 ods. 1 a 3 zákona č. 586/2003 Z. z. neznamena, že je daná druhá výnimka. Súdu musí byť preukázaný dôvod, prečo tomu tak je. Vecou strany je, aby v prípade prekážok na strane svojho advokáta umožnila zastúpenie alebo aby sa konalo v neprítomnosti. Strana musí znášať následky svojho správania. V tomto prípade taká vôľa nevyplýva ani z plnomocenstva udeleného žalovanou jej zástupkyňi (č. I. 23). V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že v prípade zastupovania strany v konaní je zvolený advokát, bez ohľadu na to, či je fyzickou alebo právnickou osobou, oprávnený dať sa zastúpiť iným advokátom aj bez výslovného zmocnenia v plnomocenstve, keďže to vyplýva priamo z osobitného predpisu, § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z.

24. Okolnosti, ktoré mali odôvodňovať potrebu žalovanej na jej osobnom zastúpení doterajším zástupcom, uvádzané žalovanou v odvolaní, mala pre úspešnosť uplatniť v samotnom návrhu. Tieto dodatočné tvrdenia nemôžu mať vplyv na správnosť postupu krajského súdu, keďže mali byť koncentrované v návrhu.

25. Žalovaná sa sama ukrátila o možnosť uplatňovania svojich procesných práv neprítomnosťou jej zástupcu na pojednávaní, ak neexistoval ospravedlniteľný dôvod na strane jej doterajšej zástupkyne. Táto možnosť bola krajským súdom žalovanej poskytnutá. Preto nemohlo dôjsť ani k odňatiu možnosti konať pred súdom (5Obdo/48/2015). Z vyššie uvedených dôvodov je odvolanie v tejto časti nedôvodné.

Vada zmätočnosti

26. Z obsahu napadnutého rozsudku implicitne vyplýva, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na tom, že vlastní nehnuteľností (žalobca) má právo na preplatenie dane z nehnuteľností, ktorú zaplatil za obdobie, počas ktorého boli nehnuteľnosti majetkom podliehajúcim konkurzu (konkurzná podstata), v ktorom je ustanovený správca konkurznej podstaty (žalovaná). Tento záver vyplýva z výroku napadnutého rozsudku a zo záverov krajského súdu obsiahnutých v odôvodnení, ktoré spočívajú v tom, že ide v konečnom dôsledku o spravodlivé riešenie vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu. Posudzujúc odvolanie žalovanej podľa obsahu najvyšší súd konštatuje, že žalovaná namieta predmetný právny záver krajského súdu, a to nielen v rovine nesprávneho právneho posúdenia veci ako odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s § 421 CSP, ale aj v rovine tzv. vady zmätočnosti ako odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, keď svojou námietkou smeruje v konečnom dôsledku voči nedostatočnému odôvodneniu právneho záveru.

27. V prípade druhého uvedeného odvolacieho dôvodu žalovaná poukazuje na ľubovôľu krajského súdu, prekvapivosť a nezákonnosť rozhodnutia vo vzťahu k určitému záveru krajského súdu, ktorý je podkladom práve predmetného implicitného záveru. Takáto klasifikácia napadnutého rozsudku sa dotýka procesného postupu súdu. Žalovaná v prejednávanej veci namieta nielen nesprávnosť právneho záveru, ale aj to, že nie je zjavné, v čom má tento právny podklad, a tiež poukazuje na nevysporiadanie sa s jej podaním, resp. s jej podstatnými námietkami, v dôsledku čoho má byť napadnutý rozsudok nepreskúmateľný. Žalovaná vo svojich podaniach predostrela aj právne otázky. Najvyšší súd tak pristúpil k skúmaniu dôvodnosti odvolania vo vzťahu k právnym záverom krajského súdu najskôr v rovine § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

28. V konaní vyšlo najavo, že žalobca sa proti žalovanej ako správkyni úpadcu domáha určenia, že jeho pohľadávka je oprávnená čo do právneho dôvodu a výšky a je pohľadávkou proti podstate v konkurznom konaní. Predmetom konania je tak spor o určenie popretej pohľadávky, a to vrátane určenia jej právneho dôvodu a výšky, ktorý bol vedený krajským súdom ako súdom, na ktorom prebieha samotné konkurzné konanie, v priebehu ktorého a v súvislosti s ktorým mala v tomto konaní uplatnená pohľadávka vzniknúť. Ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu pod sp. zn. 6Ndc/33/2011, 2Ndc/3/2012 a 5Ndob/9/2021 alebo rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie pod sp. zn. C-339/07, C-213/10 alebo C-649/16) ide o spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzu. Totiž na jednej strane je správkynia úpadcu, koná sa o určení pohľadávky proti podstate, jeho iniciovanie oprávňuje žalobcu priamo § 23 ZKV, pričom bez vyvolania konkurzného konania a následne vyhlásenia konkurzu by takýto spor nevznikol.

29. Vzhľadom na úzku súvislosť tohto sporu s konkurzným konaním, a to konkrétne konaním vedeným krajským súdom pod sp. zn. 4K/146/1999, je potrebné ustáliť, aká právna úprava konkurzného práva je pre tento spor rozhodná. Zo spisu ani z napadnutého uznesenia nevyplýva, na podklade čoho krajský súd aplikoval tie-ktoré ustanovenia ZKV. Pre určenie rozhodného práva je smerodajný okamih začatia konkurzného konania. Keďže krajský súd je zároveň konkurzným súdom, tento okamih by mu mal byť zjavný z jeho vlastnej činnosti, avšak pre riadny prieskum rozhodnutia je žiadúce, aby z odôvodnenia súdneho rozhodnutia a zo spisu vyplýval podklad, z ktorého súd odvodzuje svoj poznatok z vlastnej činnosti. Tomu tak nie je v tomto prípade. Už táto skutočnosť má za následok, že nie je zjavné, prečo krajský súd poukazuje na jednotlivé ustanovenia ZKV, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, pre ktorú by najvyšší súd nevedel pristúpiť k skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku v rovine uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. To isté platí aj vo vzťahu k daňovým predpisom, keďže žalobca uplatňuje pohľadávkou, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku zaplatenia dane, pričom má ísť o daň za obdobie roku 2006 až 2016. V danom rozhodnom čase však bol účinný ako zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, tak aj DP, ktorý daný zákon zrušil a zároveň ho po vecnej stránke nahradil.

30. Najvyšší súd dopĺňa, že dôležitosť ustálenia rozhodného práva je zjavná práve v tomto prípade, keď krajský súd nezaložil svoje právne závery na konkrétnych zákonom predpokladaných právnych normách (bez ohľadu na to, či na ne výslovne poukázal alebo nie). Je tendencia, že ZKV, resp. konkurzné právo

ako také sa čoraz viac precizuje, pričom táto skutočnosť môže mať vplyv na výklad príslušných právnych noriem. V tejto súvislosti pre názornosť najvyšší súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. augusta 2008 č. k. 8 Afs 33/2007-47 (publikovaný v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu č. 5/2011 pod č. 2280/2011), v ktorom súd posudzoval otázku rozsahu pôsobnosti správcu konkurznej podstaty na účely dane z nehnuteľnosti vo vzťahu k majetku podliehajúcej konkurzu vo vlastníctve tretej osoby (odlišnej od úpadcu), pričom vychádzal aj z rozsahu kompetencií správcu konkurznej podstaty v konkurze. Práve tieto sa v podmienkach Slovenskej republiky rozširovali a precizovali.

31. ZKV upravuje kompetencie správcu konkurznej podstaty k všetkému majetku podstaty, ako aj spôsob uplatnenia a uspokojenia pohľadávok. Zároveň rozlišuje medzi pohľadávkou proti úpadcovi [§ 14 ods. 1 písm. e) ZKV] a pohľadávkou proti podstate (§ 31 ods. 1 ZKV), pričom úmyslom zákona nebolo zaviesť aj tretiu skupinu pohľadávok, pohľadávok proti správcovi (4Cdo/35/2009). Tento totiž nevystupuje v konkurze ako súkromná osoba, ale ako subjekt zabezpečujúci naplnenie účelu a cieľa konkurzu (§ 1 ods. 1 a § 2 ods. 1 ZKV). Navyše ZKV vymenúva, ktoré konkrétne nároky sú pohľadávkami proti podstate (§ 31 ods. 2 ZKV v znení účinnom do 31. júla 2000, resp. § 31 ods. 3 ZKV v znení účinnom do 31. decembra 2005). Z uvedeného tak vyplýva, že pohľadávku proti podstate možno právne kvalifikovať odkazom na konkrétne ustanovenia ZKV, pričom pri pohľadávkach proti úpadcovi možno odkázať napr. na ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov alebo iného zákona, ktoré upravujú právny titul vzniku pohľadávky. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nevyplýva, že by krajský súd vzhľadom na prijatý výrok čo i len aplikoval ustanovenia upravujúce pohľadávky proti podstate, a to aj bez toho, že by na ne v rozhodnutí výslovne odkázal. Vzhľadom aj na spôsob argumentácie krajského súdu možno konštatovať, že krajský súd pristúpil k sudcovskej tvorbe práva, a to tak, že právo dotvoril o ďalšie špecifické pravidlo.

32. Pri absencii špecifického pravidla pripadá do úvahy vyplnenie medzery v právnom predpise prostredníctvom rozhodovacej činnosti súdu, t. j. sudcovská tvorba práva (II. ÚS 46/2015, III. ÚS 388/2018). Nie v každom prípade sa však jedná o medzeru, ktorú by bol súd oprávnený, resp. povinný dotvárať. Z napadnutého rozsudku však nevyplýva žiadna úvaha v tomto ponímaní; krajský súd neidentifikoval, aké pravidlo absentuje a či pre absenciu je alebo nie je rozumný dôvod.

33. Dotváranie práva sa robí prostredníctvom výkladových metód, preto sa má za to, že ide o výklad práva v širšom ponímaní. Krajský súd výslovne uviedol z čoho pri výklade vychádzal (odsek 32. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Napriek tomu však nevysvetlil, v čom vidí poslanie a účel ZKV a DP (odseky 29. a 30. odôvodnenia napadnutého rozsudku nepostačujú, keďže z nich toto nevyplýva), aké sú spoločnosťou akceptované zásady a princípy vzájomných vzťahov medzi jej členmi alebo aká je logika veci, na ktorej má byť jeho záver postavený, a to všetko vo vzťahu k prejednávanej veci. Rovnako tak neurobil vo vzťahu k argumentácii o spravodlivom riešení veci. Hoci je z toho zrejmý dôvod, ktorý krajský súd viedol k dotvoreniu práva (nachádzanie spravodlivosti), absentuje však vysvetlenie na základe akých úvah k dotvoreniu došlo. V záujme zachovania práva na spravodlivý proces totiž pri takomto zriedkavom postupe nepostačuje uvedenie skutkových okolností prípadu a uvedenie toho, čo súd považuje za spravodlivé.

34. Takýmto postupom krajského súdu sa tak nedáva odpoveď ani na otázky, s ktorými by sa mal v záujme preskúmateľnosti rozhodnutia zaoberať. Ide, napr. o otázku týkajúcu sa aplikácie zásady *vigilantibus iura scripta sunt* pri nadobúdaní nehnuteľností (žalobca nadobudol nehnuteľnosti v roku 2006). Nie je totiž vylúčené, že konkurzu môže podliehať aj majetok vo vlastníctve tretích osôb, odlišných od úpadcu, čo predpokladá ZKV a aj v súčasnosti účinný zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vyplýva to zo zákonnej úpravy, podľa ktorej konkurzu podlieha majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu (§ 6 ods. 2 ZKV v znení účinnom do 31. júla 2000) a zároveň z dôsledkov spojených s nakladaním s majetkom podstaty zo strany úpadcu po vyhlásení konkurzu (§ 14 ods. 1 ZKV) a s úspešným odporovaním právnym úkonom úpadcu (§ 15 a 16 ZKV). Tým dôsledkom je neúčinnosť právneho úkonu voči konkurzným veriteľom. Ak na podklade neúčinného právneho úkonu dôjde k

nadobudnutiu vlastníctva, nadobúdateľ ostáva vlastníkom, avšak vo vzťahu ku konkurzným veriteľom to znamená, akoby právny úkon nebol voči nim urobený, a právna neúčinnosť sa prakticky prejaví v prospech konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty je tak oprávnený aj majetok tretích osôb zapísať do súpisu podstaty podľa § 18 ZKV a na podklade tohto súpisu pristúpiť k jeho speňaženiu. Teda je otázkou, či je spravodlivé, aby si žalobca mohol uplatniť v konkurze preplatenie dane zaplatenej za tie nehnuteľnosti, ktoré podliehajú konkurzu vyhlásenému na majetok úpadcu, ak žalobca mal byť bdely pri nadobúdaní nehnuteľností, a to vo vzťahu k získaniu poznatkov o stave nehnuteľností.

35. Ďalej sú to čiastkové otázky, ktoré sa dotýkajú práve situácie, kedy do súpisu podstaty bol zapísaný majetok vo vlastníctve tretej osoby. Ide napríklad o to, či majetok vo vlastníctve tretej osoby podlieha konkurzu; aké činnosti podliehajú oprávneniu správcu konkurznej podstaty nakladať s majetkom podstaty; či je udržiavanie a správa majetku podstaty výhradne činnosťou správcu konkurznej podstaty; čo je podstatou udržiavania a správy majetku podstaty; od akej skutočnosti sa odvíja postavenie daňového subjektu, resp. daňovníka vo vzťahu k dani z nehnuteľnosti; aká je pôsobnosť správcu konkurznej podstaty na úseku daní; aký je rozsah pôsobnosti správcu konkurznej podstaty na úseku dane z nehnuteľnosti, a teda, či vykonáva pôsobnosť len v rozsahu tých nehnuteľností, ktoré zapísal do podstaty alebo v rozsahu všetkých nehnuteľností, ktorých daňovníkom je daňový subjekt; či sa daňovým subjektom v zmysle § 95a ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb., resp. § 159 DP rozumie akákoľvek osoba, ktorá spĺňa predpoklady daňového subjektu alebo len úpadca, teda daňový subjekt, na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz a v ktorom bol správca ustanovený; povaha dane, ktorej predmetom je majetok podliehajúci konkurzu ako pohľadávky na účely ZKV; spôsob uplatňovania a uspokojovania pohľadávok v konkurze, so zreteľom na daň a oprávnený subjekt vo vzťahu k daňovej pohľadávke, resp. daňovému nedoplatku. Výhodnotením týchto čiastkových otázok môže súd dospieť k záveru, či žalobca disponuje uplatnenou pohľadávkou a či táto je pohľadávkou proti podstate, prípadne to môže vytvoriť priestor pre vyplňanie medzery v práve, s čím sa musí taktiež vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia.

36. Najvyšší súd tu dopĺňa, že žalovaná vo svojom podaní podanom krajskému súdu 8. augusta 2017 výslovne uviedla, čo je podstatou sporu, a to vyriešenie, kto je povinný uhradiť daň z nehnuteľnosti, ktorú si žalobcu uplatnil po jej zaplatení ako pohľadávku proti podstate (č. l. 42). Hoci sa výslovne nejedná o námietku, ale vzhľadom na jej ďalšiu argumentáciu uvedenú aj v jej skoršom podaní podanom krajskému súdu 26. mája 2017 (č. l. 22) a dokonca už v jej písomnosti o popretí pohľadávky uplatnenej žalobcom (č. l. 10), najmä že daň nebola vyrubená (nedoručený platobný výmer) správcovi konkurznej podstaty ako správcovi žalovanej, jedná sa spolu s touto námietkou o okolnosť, ktorej zodpovedanie žalovaná od krajského súdu očakávala. Ako aj vyplýva z predchádzajúcej argumentácie uvedenej v odôvodnení tohto rozhodnutia jedná sa o okolnosti, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie v tejto veci, k zodpovedaniu ktorých však krajským súdom nedošlo. Žalovaná ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP zároveň výslovne namietala, že krajský súd sa jej vyjadreniami nezaoberal.

37. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že odvolanie v rozsahu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je dôvodné. Táto však súvisí s právnym posúdením veci urobeným krajským súdom, ktorého správnosť najvyšší súd v rozsahu Dôvodnosť ďalšieho odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (nesprávneho právneho posúdenia veci) neposudzoval, keďže právny záver, na ktorom stojí súdne rozhodnutie, musí byť vysvetlený (m. m. 6Cdo/98/2017), a to aj vo vzťahu k stranou sporu nastoleným relevantným otázkam (m. m. PLz. ÚS 3/2022, I. ÚS 191/2019), aby sa dalo zadosť právu na spravodlivý proces a rozhodnutie netrpelo nedostatkom spočívajúcim v nepreskúmateľnosti. Vzhľadom na to, najvyšší súd nepristúpil k skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku v intenciách odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP krajskému súdu, ktorý príslušný právny záver prijal. Bude tak úlohou krajského súdu vysporiadať sa s okolnosťami, ktorých zodpovedanie žalovaná očakáva a ktoré sú pre vec podstatné a vysvetliť svoje právne posúdenie veci tak, aby z odôvodnenia súdneho rozhodnutia bol zrejmý myšlienkový postup sudcu.

38. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne krajský súd v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3

CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov;
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu;
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník;
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie;
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu;
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa;
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa;
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).